

СТРАТЕГИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ

(Приета с Решение на Общински съвет – Лясковец № 548/29.03.2007г.)

Съдържание:

- I. Преглед на националната политика.**
- II. Анализ и прогноза на:**
  - 2.1. Социалната ситуация в община Лясковец.
  - 2.2. Потребностите от социални услуги.
  - 2.3. Ресурси.
- III. Приоритети.**
- IV. Визия.**
- V. Основни принципи**
- VI. Стратегическа цел.**
- VII. Основни задачи.**
- VIII. Дейности.**
- IX. Показатели.**
- X. Резултати.**
- XI. Институционални договорености между партньорите.**

1. Преглед на националната политика.

Държавната политика за развитието на ефективна система за грижи за децата, в която се отдава приоритет на детето и неговите права има за основа ратифицираната Конвенция за правата на детето на ООН и Закона за закрила на детето. Основен принцип на закона е правото на всяко дете да расте в семейна среда и да развива цялостния си потенциал. Институционалната грижа за деца остава като крайна мярка и последна алтернатива. Повишава се ролята на местните власти за провеждане на реформата в това направление. Необходимо е да се развият нови услуги, алтернативни на институционалните, които да подкрепят децата и семействата в риск. Основна роля в планирането на социалните услуги за деца и семейства се възлага на местната комисия по закрила на детето. Тази стратегия се създава въз основа на целите и принципите на Закона за закрила на детето и Конвенцията на ООН за правата на детето. Общинската стратегия се изработва в условия на изградена система за закрила на детето на местно ниво.

2. Анализ и прогноза на социалната ситуация в района.

2.1. Силни и слаби страни в социалната работа за деца и семейства до сега в общината.

Силни страни:

- наличие на политическа воля и желание за развитие на социални услуги сред представителите на местната власт;
- съществуващ опит на администрацията като доставчик на социални услуги;
- добра координация между общинска администрация, държавните структури и неправителствения сектор;
- действащ Консултативен център за деца и семейства в риск;

Слаби страни:

- ограничени финансови ресурси на общината;
- недостатъчен и/или амортизиран сграден фонд;
- недостиг на квалифицирани и опитни специалисти, работещи в областта по закрила на децата;
- увеличава се броя на децата, извършители на престъпления и не посещаващите редовно училище;
- липсва единна система за анализ на потребностите на населението от социални услуги;

2.2. Налични услуги:

* По националната програма "От социални помощи към осигуряване на заетост" от Община гр. Лясковец, съвместно с МКБППМН се осъществяват превантивни действия на не посещаването или отпадането от училище. По програмата за период от една година са назначени двама социално превантивни консултанти.

* Към структурата на Домашен социален патронаж е включен и "Център за младежки и социални дейности", чиято дейност е насочена към организиране на мероприятия за свободното време на децата и клубове към училищата;

* Български женски съюз гр. Лясковец и Дамски клуб "Джула" с. Джулюница оказват помощ и подкрепа на нуждаещи се деца и техните семейства, както и при изпадане в тежко социално положение.

* От 03.07.2006 г. на територията на Община гр. Лясковец функционира Консултативен център за деца и семейства със социални проблеми. Центърът е изграден по проект на

Общината и се управлява от НПО – Международна социална служба гр. В. Търново. Капацитетът на центъра е десет лица годишно. Той предлага дневна, дългосрочна социална услуга в общността за деца и семейства в риск, която чрез консултации, съвети, посредничество и подкрепа работи за:

- превенция на изоставянето и настаняването на деца в институции; превенция на противообществените прояви на деца; превенция на насилието; превенция на отпадането от училище;
- професионално консултиране и ориентиране;
- работа с деца със специални образователни потребности; с поведенчески отклонения; деца, преживели насилие;
- работа с кандидати и утвърдени приемни семейства; с осиновители и кандидат – осиновители;

В Консултативният център работи екип от социален работник и психолог.

2.3. Социална оценка на ситуацията в Общината.

2.3.1. Демографски фактори:

По статистически данни населението на Община Лясковец към 31.12.2006 г. е 15 067 души, от които 2 207 деца. Сравнителният анализ с данни от предходните години показва тенденция към намаляване броя на общото население за сметка на възрастовата група 7 – 18 години и сравнително стабилни стойности в групата на трудоспособното население.

Брой население – общо по населени места и възраст:

населени места	общо население	мъже	жени	под 7 години	от 7 до 14 години	от 14 до 18 години	жени – от 18 до 58 години	мъже – от 18 до 63 години	Над 59 жени	Над 64 мъже
гр. Лясковец	9 336	4534	4802	474	583	410	2 884	3 207	1201	577
с. Джулюница	2 198	1055	1143	77	119	69	498	681	510	244
с. Добри дял	1 179	575	604	69	89	54	296	369	203	99
с. Драгижево	735	363	372	34	38	20	159	226	174	84
с. Козаревец	991	489	502	31	50	28	230	330	215	107
с. Мерданя	628	290	338	21	24	17	147	195	156	68
Общо:	15 067	7306	7761	706	903	598	4 214	5 008	2459	1179

Община Лясковец има шест съставни населени места – гр. Лясковец, с. Джулюница, с. Добри дял, с. Козаревец, с. Драгижево и с. Мерданя – които имат постоянно население. Те са разположени в близост до града, имат добри транспортни и комуникативни връзки, което спомага за обслужване на населението в тях. Единствено в с. Добри дял има концентрирано население от малцинствен произход.

Населението на Община Лясковец съставлява около 5 % от населението на област В. Търново. 62% от населението живее в гр. Лясковец и 38 % в селата.

На територията на общината функционират шест училища – две начални, три основни и едно средно общообразователно. В тях учат 1123 ученика. По данни на училищните ръководства няма не обхванати от образователната система деца на възраст от 7 до 18 години. За учебната 2006 / 2007 г. от училище са отпаднали четирима ученика, двама от тях в XI клас, един в IX клас, един преминал в индивидуална форма на обучение и двама – заминали в чужбина.

378 са децата, които посещават целодневни детски градини, които са шест на брой. 76 деца посещават две детски ясли.

През 2003 г. към ДСП Лясковец е създаден ОЗД като специализиран орган по закрила на детето на територията на общината, в който тогава работят началник отдел, социален работник и ст. юриконсулт. От месец септември 2006 г. след структурни промени ДСП е

трансформирана в Отдел "Социална закрила" към ДСП общ. Г. Оряховица, към който работи само един социален работник по закрила на детето.

2.3.2. Икономически фактори:

Община Лясковец развива смесен тип икономика. Икономическите субекти са концентрирани предимно на територията на гр. Лясковец в обособена промишлена зона. Няколко от големите работодатели като "ДОМАТ" АД, "Болкан фроузен фуудс" ООД и ФМА АД реализират производство със сезонен характер, което предизвиква колебания в броя на регистрираните безработни лица.

В Дирекция "Бюро по труда" гр. Г. Оряховица филиал гр. Лясковец към 31.12.2006 г. са регистрирани 983 безработни лица, от които 616 жени. Разпределението по възрастови групи е следното: 11 лица са на възраст до 19 год., 41 лица на възраст 20-24 години, 70 лица на възраст 25-29 години, 108 лица на възраст 30-34 години, 125 лица на възраст 35-39 години, 80 лица на възраст 40-44 години, 137 лица на възраст 45-49 години, 186 лица на възраст 50-54 години, 225 лица на възраст над 55 години. Видимо броят безработни нараства пропорционално на възрастта.

От всички регистрирани безработни 53 са с висше образование, 104 със средно специално образование, 406 със средно професионално, 68 със средно общо и 352 със основно и по-ниско.

По данни на ДБТ очакваните тенденции за 2007 г. са: равнището на безработица да се запази близко до това от 2006 г.; отново ще се наблюдават сезонни колебания в броя на регистрираните безработни; ще се запази висок брой безработни без квалификация – около 45% от всички безработни; ще продължи тенденцията част от безработните да се регистрират не за да търсят работа, а за да ползват облекчения при лечението си и за получаването на социални помощи.

Бюджетът на Община гр. Лясковец за 2007 г. е 4 349 136 лв.

Разпределен по функции

- Функция "Общи държавни служби":	821 108 лв.
<i>в т.ч. дофинансиране:</i>	51 935 лв.
- Функция "Отбрана и сигурност":	70 265 лв.
- Функция "Образование":	1 627 851 лв.
- Функция "Здравеопазване":	259 069 лв.
- Функция "Социално осигуряване и грижи":	174 184 лв.
- Функция "Жилищно строителство и БКС":	550 352 лв.
- Функция "Почивно, културно и религиозно дело":	144 134 лв.
- Функция "Икономически дейности и услуги":	643 031 лв.
- Функция "Други":	59 142 лв.
<i>в т.ч. резерв</i>	15 000 лв.

2.3.3. Информация за рискови групи деца:

I Група – деца, живеещи в семейства в неравностойно социално положение:

Основните проблеми на деца в неравностойно социално положение, особено на безработни родители са свързани с ниски доходи и липсата на финансови средства в тези семейства. Почти всички деца от тази група живеят при лоши битови условия. Доходите на родителите са предимно от социални помощи и крайно недостатъчни, за задоволяване на елементарни човешки потребности. В по - голямата си част тези семейства са от ромски произход. Поради сериозните материални затруднения в много от тези семейства е нарушен и

социално – психологическия климат. Болни, самотни и безработни родители преодоляват по-трудно кризата. Най-често потърпевши от тази ситуация са децата. Те нямат възможност да посещават детски заведения, при ромските деца липсва до голяма степен мотивация за учене и образование. Ниската социална компетентност и неспособността им да разпределят бюджета си обуславят невъзможността да се планира бъдещето на децата. Има риск за децата от попадане в институция, на улицата, от напускане на образователната система.

Особено характерно е ранното майчинство сред ромското население. В повечето от случаите, децата не се припознават от бащи умишлено, за ползване на социални придобивки като самотни майки. Рискът от изоставяне на тези деца е голям, което обуславя и необходимостта от сексуална просвета и семейно планиране.

Предлаганите в общината услуги и социална подкрепа за деца в неравностойно социално положение са: подпомагане по Правилника за прилагане Закона за социално подпомагане или прилагане на мерките за закрила на детето по ЗЗД. Към месец декември 2006г. подпомогнатите деца от Отдел “Социална закрила” гр. Лясковец с месечна социална помощ са общо 159. Като в 26 от тях от двучленно семейство, 56 от тричленно, 51 от четиричленно и 26 от многочленно семейство. С месечни помощи за деца до 18 / ако учат до 20 години / са подпомогнати 1970 деца.

II Група – деца с увреждания и специални образователни потребности:

До този момент ОСЗ Лясковец не разполага с точни данни колко деца с увреждания се отглеждат в семейна среда. Основните проблеми на децата с увреждания са свързани с ограничения им достъп до услуги. От една страна, ограничаването се обосновава от недостатъчната наличност на такива услуги, а от друга – чисто физическата невъзможност за тяхното ползване. За такива деца е изключително трудно да посещават масови училища и други обществени места. По тази причина децата са изолирани от своите връстници и обществен живот. Масовите училища и детски градини все още не са пригодени за деца с увреждания. Единствената алтернативна форма на грижа за деца с увреждания без откъсване от семейната среда са дневните центрове, изградени към МЗ, МТСП, МНО, които са необходими, но недостатъчна стъпка по пътя на социална интеграция на деца с увреждания. Към 31.12.2006 г. от ОСЗ по ЗИХУ се подпомагат 30 деца с увреждания, освидетелствани от ТЕЛК. По данни на училищните ръководства четири деца се обучават в индивидуална форма, а девет деца със специални образователни потребности се обучават в масовото училище с помощта на ресурсен учител.

III Група – деца с отклоняващо се поведение и деца, отпаднали от училище:

Към 31.12.2006 г. в ДПС при РПУ гр. Г. Оряховица са регистрирани 46 маловръстни извършители на противообществени деяния, живущи на територията на община Лясковец. За 2006 г. са разкрити 24 престъпления, извършени от 17 деца, от които две малолетни деца са извършили две престъпления, 15 непълнолетни – 22 престъпления. Престъпленията се разпределят по вид както следва: 5 – унищожаване на чуждо имущество, 3 – нанасяне на средна телесна повреда и най-големият брой престъпления 15 – кражба. Сравнителният анализ с предходни години показва, че не е настъпила сериозна промяна в детската престъпност. МКБППМН гр. Лясковец и ДПС си сътрудничат в превенцията и ограничаването на противообществените прояви. В МКБППМН гр. Лясковец за 2006 г. са проведени 25 възпитателни дела, на които са наложени 22 възпитателни мерки. Осем деца са извършили девет противообществени прояви, а 15 деца са извършили 8 престъпления. Основните фактори, пораждащи противообществените прояви и престъпления са: чувство за безнаказаност и лекомислие; криза и деформация на ценностната система; негативно отношение към общоприетите норми на поведение; липса на заинтересованост и занижен родителски контрол; вредно влияние на приятелското обкръжение; липса на трайни интереси и ползотворно запълване на свободното време и неконтролируема улична и информационна среда.

През настоящата учебна година са отпаднали общо шест ученика, двама от тях завършили 11 клас, един завършил 9 клас, един преминал в индивидуална форма на обучение и двама – заминали в чужбина.

Не са констатирани деца живеещи или работещи на улицата.

IV Група – деца, настанени в специализирани институции:

На територията на община Лясковец няма специализирани институции за отглеждане на деца. За изминалата 2006 г. пет деца са настанени за временно отглеждане в ДМСГД и ДОВДЛРГ от ОСЗ съгласно ЗЗД. Общият брой деца, чийто родители са адресно регистрирани на територията на общината, оставени за отглеждане в институции, е много по голям, но практически не е възможно тяхното регистриране.

V Група – деца, жертва на злоупотреба, насилие и експлоатация в и извън семейната си среда:

По данни на ДПС това са децата, регистрирани за джебчийски кражби – седем на брой – всичките са склонявани и принуждавани от родителите и роднините си към извършването на престъпления не само в община Лясковец, но и в цялата страна и в чужбина.

2.4. Анализ на ресурсите:

2.4.1. Човешки ресурси

Община Лясковец не разполага с достатъчно специалисти, които да покрият потребностите на децата от индивидуален подход и качествени услуги.

Специалисти със социалнообразователен ценз в Общинска администрация са ст. експерт “Здравеопазване и социална политика” и Управителя на Домашен социален патронаж. Освен тях с необходимата квалификация е социалният работник ЗД в ОСЗ и екипа на Консултативният център за деца и семейства със социални проблеми – социален работник и психолог.

2.4.2. Икономически ресурси:

Община Лясковец разполага с материално – техническа база, като една част от нея е неизползвана, а друга остаряла. Финансовите средства на общината се недостатъчни, алтернатива е реализиране на проекти в областта за работа с деца.

2.4.3. Добри практики:

От 03.07.2006 г. на територията на гр. Лясковец функционира Консултативен център за деца и семейства със социални проблеми. Изграден по проект на Общината той се управлява от НПО – Международна социална служба гр. В. Търново. Предлага дневна, дългосрочна социална услуга в общността за деца и семейства в риск чрез консултации, съвети, посредничество и подкрепа.

3. Приоритети:

С настоящата общинска стратегия се поставя приоритетно решаване на следните проблеми:

- предотвратяване институционализирането на деца в неравностойно социално положение. Целевата група е високо рискова по отношение настаняването в институции.

- предотвратяване настаняването в институции на деца с отклоняващо се поведение. Приоритет - превенцията и закрилата на деца, извършители на противообществени прояви.
- грижа за деца с увреждания в дневни форми и при домашни условия – цел: преодоляване на социалната изолация.
- реинтеграция на деца от институции – алтернатива е създаването на предпоставки и условия за реинтегрирането им в биологичното семейство, настаняване в семейство на роднини или близки, осиновяване или приемно семейство.
- превенция на насилието срещу и между деца.

4. Визия:

Настоящата стратегия обединява и координира усилията и дейностите на местните държавни органи в името на ефективна превантивна дейност, изследване и анализиране на съвременните рискови фактори на общинско ниво.

5. Основни принципи:

- Висшите интереси на детето са основна грижа на родителите, които носят отговорност за отглеждането и възпитанието им. Държавата, чрез органите за закрила на детето им оказва подходяща помощ и подкрепа.
- Зачитане и уважаване правата и личността на всяко дете.
- Отглеждане на детето в подходяща семейна среда, а когато е лишено от такава да му се осигури алтернативна грижа.
- Всяко дете има право на защита от всички форми на насилие, посегателство или злоупотреба, липса на грижи или малтретиране.
- Детето трябва да расте здраво, образовано, информирано, социално активно и отговорно.

6. Стратегическа цел:

Повишаване благосъстоянието на децата в Община Лясковец, защита на техните законни права и интереси, координация на действията между отделните институции на местно ниво по закрила на децата.

7. Основни задачи:

- Превенция на институционализирането на деца;
- Превенция на детската престъпност;
- работа с деца с отклоняващо се поведение;
- Превенция на отпадането от училище;

Чрез предоставяне на социални услуги в общността;

- Защита и интеграция на деца с увреждания, консултиране и подкрепа на техните семейства, както и на деца със специални образователни потребности.
- Повишаване информираността на децата и семействата по правата на децата и отговорностите на родителите им.

8. Дейности за изпълнение на задачите:

Задачи / дейности	отговорници	срок
<p>1. Задача: превенция на институционализацията:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулиране на входа /родилно отделение/ към институциите и намаляване броя на постъпващите деца; - координиране на действията между ОСЗ, детска консултация и родилно отделение с цел ранна превенция; - развитие на социални услуги за превенция на изоставянето, които да включват семейно консултиране, подкрепа и планиране, образователни програми и др. 	<p>МБАЛ гр. Г. Оряховица, Отдел "Социална закрила"</p> <p>МБАЛ гр. Г. Оряховица, Отдел "Социална закрила", Лични лекари</p> <p>Община Лясковец, Отдел "Социална закрила"</p>	<p>Постоянен</p> <p>Постоянен</p> <p>Постоянен</p>
<p>2. Задача: Превенция на детската престъпност, насилието между и върху деца, злоупотребата с деца;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разпространение и популяризиране на учебни помагала, брошури, тестове и нагледни материали за ранна превенция и информираност на децата; - разширяване на здравното образование в училище с цел предпазване от ХИВ / СПИН, полово-предавани болести, тютюнопушене и употреба на алкохол и наркотици; - засилване на полицейското присъствие в района на училищата; - повишаване контрола върху продажбите на алкохол и цигари в търговски обекти около и извън районите на училищата, извършване на проверки; - превантивни действия в учебните и детските заведения: ден на родителя, поддържане на постоянна връзка учител – родител, идентифициране на деца от рискова семейна среда; - повишаване на квалификацията на специалистите, работещи с деца, относно насилието във всичките му форми. - сътрудничество и обмен на информация между специалистите, работещи с деца; 	<p>Община Лясковец, Училищни ръководства, Детска педагогическа стая</p> <p>Община Лясковец, Училищни ръководства, Детска педагогическа стая, РИОКОЗ</p> <p>РПУ Община гр. Лясковец</p> <p>РПУ, Общинска администрация, РИОКОЗ</p> <p>Училищни ръководства, Детски градини</p> <p>Ръководства на училища и детски заведения</p> <p>Община, МКБППМН, РПУ, ПУ, ОСЗ, Уч. Ръководства, МБАЛ, Медицински център I</p>	<p>м. XII. 2007 г.</p> <p>м. XII. 2007 г.</p> <p>м. IX.2007 г. – м. VII.2008 г.</p> <p>31.12.2007 г.</p> <p>Постоянен</p> <p>м. XII. 2008 г.</p> <p>постоянен</p>

<p>3. Задача: Превенция на неграмотността и отпадането от училище:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формиране на паралелки в дневна форма за завършване на начален етап на основно образование, за деца не посещавали училище и/или отпаднали; - засилване контрола по отпадане от училище преди 16 год. възраст; - детски градини и предучилищните паралелки да обхванат високорисковите общности; - съвместна работа за комуникация със семействата за редовно посещаване на училище; - ангажиране на свободното време чрез организиране на творчески и спортни дейности за деца /школи, курсове, кръжоци /; 	<p>Община Лясковец, Училищни ръководства</p> <p>Уч. Ръководства / УКБППМН/ Отдел "Соц. закрила", МКБППМН</p> <p>Община, Ръководства на училища и детски заведения</p> <p>Училищни ръководства, Отдел "Соц. закрила"</p> <p>Община, Училищни ръководства</p>	<p>м. IX. 2007 г.</p> <p>постоянен</p> <p>м. IX. 2007 г.</p> <p>постоянен</p> <p>м. XII. 2007 г.</p>
<p>4. Задача: Защита на децата с увреждания или специални образователни потребности;</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентифициране на деца с увреждания от 0-18 г. - предоставяне на информация и консултации за предоставяните социални услуги и правата на децата; - включване на децата с увреждания в масови училища и детски заведения; - осигуряване на достъпна среда и инфраструктура; 	<p>Отдел "Соц. закрила", Община</p> <p>Отдел "Соц. закрила"</p> <p>Училищни ръководства</p> <p>Община, Уч. Ръководства</p>	<p>м. XII.2007 г.</p> <p>постоянен</p> <p>м. VI. 2008 г.</p> <p>м. VI. 2008 г.</p>
<p>5. Задача: Повишаване информираността на децата и семействата по правата на децата и отговорностите на родителите им;</p> <ul style="list-style-type: none"> - провеждане на информационни кампании, разпространение на брошури, провеждане на дискусии, анкети, изследвания с цел популяризиране правата на децата и отговорностите на родителите; 	<p>Отдел "Соц. закрила", Община, училищни ръководства МКБППМН</p>	<p>м. XII.2007 г.</p>

9. Показатели за оценка на постигнатите резултати:

- Брой деца, настанени в институции;
- брой деца, извършили противообществени прояви и престъпления;
- брой деца, отпаднали от училище;
- брой деца с увреждания, включени в масово училище или детско заведение;
- брой осъществени мероприятия за повишаване осведомеността на обществото.

10. Очаквани резултати:

- Ограничаване броя деца с висок риск от отпадане от училище;
- Увеличаване броя деца, посещаващи детско заведение и училище от семейство в неравностойно положение;
- Намаляване броя деца, постъпващи в институции;
- Информирана общественост както за правата на децата, така и за отговорностите на родителите.

11. Институционални договорености:

Институциите, включени в реализирането на настоящата Стратегия поемат следните отговорности:

1. Община Лясковец:

- внася стратегията за одобрение пред Общински съвет;
- организира изпълнението на стратегията;
- Реализира проекти в областта на социални услуги за деца,
- Предоставя сгради и терени за осъществяване на дейностите,
- Съдействие при решаване на остри жилищни проблеми на семейства в неравностойно положение;
- Партниране с ОСЗ относно изясняване статута на децата;

2. Отдел "Социлна закрила":

- пряк изпълнител на стратегията и координатор на всички институции;
- извършва оценка на потребностите и констатира липсващите адекватни социални услуги;
- наблюдава спазването на правата на децата;
- събира данни за деца с увреждания;

3. РПУ – ДПС:

- работи в партньорство по изпълнението на стратегията;
- осъществява полицейска закрила;
- предоставя информация за детската престъпност и при необходимост;
- участва в изпълнението на програми за превенция на насилието, противообществените прояви, злоупотреба с деца и др.

4. МБАЛ, Медицински център, общопрактикуващи лекари:

- сътрудничи при изпълнение на стратегията;
- своевременно подава информация за деца в риск, бременни жени в риск или новородени в риск;
- осигурява условия за работа на соц. работници в здравните заведения;
- следи и контролира гарантираната здравна грижа /имунизации, профилактики и др./
- своевременно уведомява при отчитане на риск за детето в семейната му среда;

5. Училища и детски заведения:

- работи в партньорство по изпълнение на стратегията;
- работи по посока превенция на насилието, на отпадането от училище;
- работи за интегриране на деца със специални образователни потребности;
- съдейства за повишаване информираността на учениците;
- поддържа контакт с институциите, ангажирани със закрилата на децата;
- своевременно уведомява при отчитане на риск за детето в семейната му среда;

6. МКБППМН:

- работи в партньорство по изпълнение на стратегията;
- работи по посока превенция на насилието, на отпадането от училище;
- съдейства за повишаване информираността на учениците;
- поддържа контакт с институциите, ангажирани със закрилата на децата;

Вярно с оригинала!

**Председател на ОБС:
/В.Трайков/**